

Р. Ю. Півкопа

*студ. I курсу магістратури
спеціальність «Право»*

Науковий керівник: к.ю.н., доц. А. В. Смітюх

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ

Досліджувана тема є актуальною, оскільки на даному етапі розвитку корпоративних правовідносин корпоративний контроль трактується по різному. Це обумовлено тим, що на законодавчому рівні дане поняття не закріплене, а в науковій літературі, як вітчизняній, так і зарубіжній існують неоднакові підходи до його розуміння. Огляд існуючих понять корпоративного контролю та відображення власного бачення значення даного поняття і поставлено за мету в даних тезах.

Перш за все, варто звернути увагу на те, що значення контролю відрізняється у різних правових системах. Якщо в континентальному праві контроль розглядається, як нагляд, перевірка діяльності певних осіб, то у *common law* – як панування над корпорацією. Так, згідно доктрини *common law*, корпоративний контроль – це результат розподілу сил, позицій, можливостей і влади серед суб'єктів корпоративних відносин [1, с. 146].

О. Н. Костюк відмічає, що в науковому колі пострадянського простору корпоративний контроль в основному асоціюється з власністю на акції і можливістю управління нею. Так, В. Д. Міловідов та І. С. Шиткіна визначають корпоративний контроль як володіння такою кількістю прав в акціонерному товаристві, яка забезпечує постійний вплив на прийняття стратегічних управлінських рішень, визначення та формулювання таких рішень [2, с. 230].

Схожою є позиція А. А. Кирилових, що пропонує розуміти корпоративний контроль як можливість суб'єктів корпоративних правовідносин безпосередньо або опосередковано визначати, формулювати, приймати рішення, пов'язані з тактикою і стратегією товариства чи впливати на їх прийняття. При цьому науковець відмічає, що в широкому сенсі корпоративний контроль – це вся сукупність можливостей отримання вигоди від діяльності корпорації, що реалізується через систему корпоративного управління [3, с. 40].

Не дивлячись на те, що сам термін контроль скоріше підкреслює момент нагляду за кимось, або чимось з метою перевірки, у

випадку, коли мова йде про корпоративний контроль, як зазначає Д. І. Степанов, зазвичай мають на увазі відмінний смисловий відтінок – вплив, можливість визначати рішення, які приймаються корпорацією або окремими її органами.

Відповідно до цього, вчений робить висновок, що корпоративний контроль – це скоріше не нагляд за корпорацією, а економічна влада, яку отримує та чи інша особа по відношенню до конкретного корпоративного формування та/або його органам, при цьому ніякої влади в публічно-правовому сенсі не виникає, а економічна влада, про яку йде мова, не більше ніж можливість здійснювати вплив на конкретну корпорацію [4, с. 146].

Тобто, контроль в корпоративно-правових відносинах зводиться до можливості здійснювати вплив на корпоративне підприємство, а також на рішення, що приймаються його органами.

Такої ж думки і А. В. Смітюх, який відмічає, що корпоративний контроль – це здатність учасника або групи учасників здійснювати правовий (ініціюючий, блокуючий, вирішальний тощо) вплив на управління справами корпоративного підприємства, а також власне вплив, що його здійснює учасник [5, с. 59].

На думку І. А. Ігнатєвої та О. І. Гарафонові, корпоративний контроль – це специфічна форма контролю в корпораціях, який охоплює не тільки внутрішні управлінські взаємовідносини, але і зовнішні. Корпоративний контроль не можна трактувати у вузькому значенні, його слід розглядати у взаємозв'язку з іншими управлінськими функціями. Відтак, розглядаючи корпоративний контроль вчені вважають, що до його суб'єктів, попри учасників корпоративного підприємства слід також віднести органи державної влади, громадськість та персонал [6, с. 352].

Не можна погодитись з такою думкою, оскільки не варто отожднювати корпоративний контроль та контроль над корпорацією, що може здійснюватися і не учасниками підприємства. Державні органи, суспільство в цілому та менеджмент безумовно впливають на діяльність корпоративного підприємства, однак їх не можна віднести до суб'єктів, що здійснюють корпоративний контроль. Так, на нашу думку, корпоративний контроль це завжди контроль учасника або групи учасників, який проявляється в можливості нав'язати свою волю корпоративному підприємству або іншим учасникам, завдяки володінню частки у статутному капіталі.

Список використаної літератури

1. Шиткина И. С. Корпоративное право: Учебный курс, второе издание, переработанное и дополненное [Текст]/ И. С. Шиткина. – М. : Волтерс Клувер, 2008. – 500 с.
2. Костюк О. М. Корпоративное управление в банке [Текст]: монографія / О.М. Костюк. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 332 с.
3. Кириловых А. А. Корпоративное право : курс лекций [Текст]/ А. А. Кириловых. – М. : «ЮСТИЦИНФОРМ», 2009. – 192 с.
4. Степанов Д. И. Феномен корпоративного контроля [Текст]/ Д. И. Степанов // Вестник гражданского права. – 2009. – № 3. – 206 с.
5. Смітюх А. В. Корпоративне право у схемах [Текст]: навчальний посібник / А. В. Смітюх. – Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. – 322 с.
6. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління : підручник [Текст] / І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафонова. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 600 с.

Т. Д. Стасюк

студ. II курсу магістратури

спеціальність «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., проф. Т.В. Степанова

РОЗРОБКА КОДЕКСУ УКРАЇНИ З ПРОЦЕДУР БАНКРУТСТВА ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВИОКРЕМЛЕННЯ ГАЛУЗІ КОНКУРСНОГО ПРАВА

Сучасні правові акти, що регламентують неспроможність (банкрутство) певних суб'єктів, потребують реформування. На початку 2018 р. у Верховну Раду на перше читання було винесено Кодекс України з процедур банкрутства. Прийняття вказаного акту визначатиме появу в Україні нової галузі – конкурсного права. Утворення нових галузей є закономірним наслідком об'єктивних змін, що відбуваються в соціально-політичній системі.

Галузь права слід розуміти не тільки в широкому, але й у вузькому значенні як об'єднання правових норм, за допомогою яких здійснюється регулювання однорідних суспільних відносин за допомогою використання специфічного методу правового регулювання для досягнення певної соціальної цілі [1]. Визначимося, чи властиві конкурсному праву ознаки галузі.

1. Значний нормативний обсяг. Конкурсне право, як сукупність норм, одержало правове закріплення в Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», главі 23 Господарського кодексу України, ст. 53 Цивільного кодексу України. Також норми права, які регулюють правовідносини у сфері банкрутства, містяться у законах України «Про